

■ TRIBUNA POLITICA

Meglier senza pesticides

DA SILVA SEMADENI,
CUSSEGLIERA NAZIUNALA PS

Quai è in dals temas che ma stan a cor. Jau hai fatg perquai gia pliras interenziuns a Berna. Il diever da pesticides è en Svizra memia aut, pli aut che en auters pajais europeics. Quai sto sa midar. Il settember ha decis il cussegl federal finalmain davart il «Plan d'acziun davart ils products fitosanitars». Sco che nus avain temì propona el mo mesiras temelitgas e dal tutafatg insufficientas. Ils interess economics da l'agrochemia e dals purs gronds èn memia dominants. La malcuntentientscha en la populaziun crescha. Actualmain rimnan ins sutta-scripziuns per duas iniziativas popularas, duas iniziativas cun pretensiuns ordvart radicalas. Ina da quellas pretenda in scumond total da pesticides en Svizra e tar l'import dad aliments. L'otra vul che purs retschaivian subvenziuns mo sch'els desistan da duvrar pesticides ed antibiotica. Particularmain questa segunda iniziativa vegn a far pressiu sin la politica. Bleras persunas na vulan betg pli acceptar l'intoxicaziun sistematica dal terren e da las auas. Sche parlament e cussegl federal targlinan agescha il pievel en Svizra.

Tar la cumposiziun actuala dal parlament è quai la suletta pussaivladad per rinforzar il diever accurat da natira ed ambient.

Ils fatgs: Pesticids èn toxics e vegnan suspectads da promover cancer. En Svizra vendan ins tuttina mintg'onn passa 2200 tonnas da pesticides. Il diever da pesticides è fitg derasà. Ins sprizza quest tissi en moda e maniera intensiva en l'agricultura, en orticulturas professunalas, er en schrebertins e tar la viafier lung ils binaris. I dat schizunt privats che tissientan lur ierts cun pesticides. La pli gronda part da quests pesticides vegn utilisada en la cultivaziun dad ers e lura en la cultivaziun da la pumicultura e da la verdura. En quests secturs en surpassaments da las prescripziuns frequentas. En il Vallais sternan ins oz ils pe-

sticids en las vignas schizunt cun il helicopter. Latiers vegn ch'ins ignorescha distanzas minimalas tar saivs vivas, gauds ed auas. Ils pesticides rivan en il terren, en l'aua, en las mangiativas. En las provas da frajas, maila, carottas e vin da la Svizra han ins chattà plirs pesticides. L'uman prenda si di per di pesticides cun l'alimentaziun e l'aua da baiver. Quai cumprovan tests da l'urin uman. In studi publictà en avrigl da la EAWAG mussa che las prescripziuns per auas e flums n'adempeschan betg las pretaisas per la qualitads da l'aua. En zercladur han alarmà er ils responsabels dal provediment da l'aua da la Svizra. Tar mintga 5avla tschiffada da l'aua da baiver han ins mesirà concentraziuns da pesticides memia autas. En regiuns cun agricultura intensiva eran tar 70% dals posts da mesiraziun surpassads ils limits. Talas grevezzas indebleschan noss sistemologic e donnegian a nus sco consuments.

Ina pitschna consolaziun: Prest 60% dals manaschis purils grischuns lavuran gia oz senza pesticides chemics-sintetics, da moda biologica. Quai na duain nus betg emblidar cun far las cumpras.